

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 14 maart 2019
Agendanummer:
Team: SPP
Zaaknr: 938-2019

Onderwerp: samenwerkingsakkoord MRE 2019-2022 en werkprogramma MRE 2019

Aan de raad

Inleiding

In 2015 heeft de regionale samenwerking van de 21 gemeenten een transitie doorgemaakt van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven naar de huidige samenwerking binnen Metropool Regio Eindhoven (MRE). Doel daarvan is om beter te kunnen inspelen op huidige en toekomstige uitdagingen in de regio. MRE werd ingevuld als flexibele netwerksamenwerking met focus op de thema's waarop regionale samenwerking echt nodig is. In 2017 heeft Bureau Berenschot deze opzet geëvalueerd. De uitkomst was helder: de samenwerking moest in zijn opzet veranderen, met name door gebrek aan verbondenheid, draagvlak en eigenaarschap bij de 21 gemeenten. Het ambitiedocument "de slagvaardige regio" vormt het vertrekpunt voor nieuwe afspraken over regionale samenwerking. Dit ambitiedocument is uitgewerkt tot een bouwstenennotitie waarmee uw raad heeft ingestemd op 26 september 2018. De bouwstenennotitie is input geweest voor het samenwerkingsakkoord MRE voor de nieuwe bestuursperiode 2019-2022 en het werkprogramma MRE 2019. Dit akkoord en werkprogramma zijn op 12 december als concept vastgesteld door het algemeen bestuur van de MRE en worden nu voor zienswijzen aangeboden aan de 21 gemeenteraden.

Beslispunten

1. De zienswijzen op het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 MRE en de zienswijzen op het Werkprogramma 2019 MRE vast te stellen zoals opgenomen in de door het college aan de raad voorgelegde brief.

Dit onderwerp komt aan de orde in:

Commissie Financiën en Bestuur d.d. 19 februari 2019

Dit onderwerp is aan de orde geweest in:

Raadscommissie Financiën en Bestuur d.d. 4 september 2018 en raad d.d. 26 september 2018.

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma

Ambitiedocument "de slagvaardige regio" en bouwstenennotitie MRE, besluit raad d.d. 26 september 2018.

Beoogd effect

Er voor zorgen dat de belangen van Gemert-Bakel op de vier thema's goed terugkomen in het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 door een zienswijze in te dienen. Daarmee wordt inspraak geleverd op de regionale koers binnen de MRE.

Duurzaamheid

In het Samenwerkingsakkoord komt het thema duurzaamheid terug in het thema Energietransitie. In de overige thema's komt duurzaamheid niet of nauwelijks voor. In de zienswijze wordt om meer aandacht voor duurzaamheid gevraagd in relatie tot het klimaatakkoord.

Argumenten

1. Samenwerkingsakkoord 2019-2022 MRE

Het samenwerkingsakkoord bevat de afspraken en voorwaarden voor de samenwerking tussen de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Een samenwerkingsakkoord betekent automatisch een inspanningsverplichting en directe betrokkenheid. Samenwerken betekent immers 'samen werken'. In het akkoord zijn de samenwerkingsthema's en de hierbinnen relevante opgaven opgenomen. Daarnaast bevat het akkoord afspraken over de governance: op welke manier werken we met elkaar samen, hoe zijn gemeenten betrokken, et cetera. Met andere woorden, hoe gaan we de opgaven waar de regiogemeenten gezamenlijk voor staan ook daadwerkelijk aanpakken? Op 27 september 2018 heeft uw raad ingestemd met de bouwstenennotitie. Deze notitie is gebruikt als basis voor het samenwerkingsakkoord. In grote lijnen komt de inhoud van de bouwstenennotitie overeen met het nu voor zienswijzen aangeboden akkoord. In algemene zin is het advies om een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van het akkoord omdat de samenwerking kan bijdragen aan het realiseren van niet alleen regionale, maar ook lokale ambities en opgaven. In de zienswijze wordt aandacht gevraagd voor die onderwerpen die voor Gemert-Bakel belangrijk zijn.

1.1. Het overkoepelende doel van de samenwerking is het handhaven en uitbouwen van het kenmerkende economische profiel van de regio, om op die manier het vestigings- en verblijfsklimaat voor de inwoners en bedrijven te stimuleren.

Om dit te realiseren wordt er samengewerkt op een aantal thema's, elk met hun eigen opgaven. De regio Zuidoost-Brabant is landelijk erkend als Mainport. Dit biedt kansen, maar vraagt ook om gezamenlijke inspanningen en slagvaardigheid om deze positie vast te houden.

Gedurende het proces is door Gemert-Bakel de volgende inbreng geleverd ten aanzien van de regionale samenwerking op de schaal van de MRE:

Het is belangrijk dat het potentieel en de kracht van alle 21 gemeenten wordt benut en ook de belangen van de kleinere gemeenten in de samenwerking worden behartigd. Er moet een gezonde balans zijn tussen stad en platteland op basis van gelijkwaardigheid. We moeten het samen doen. Gemert-Bakel heeft ingestemd met de regionale thema's Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie landelijk gebied.

Zienswijze: aangeven dat Gemert-Bakel het belangrijk vindt dat er een gezonde balans moet zijn tussen stad en platteland. Daarbij geldt dat Gemert-Bakel zich richt op regionale samenwerking, met oog voor lokale belangen. Deze lokale belangen mogen voor ons niet ten koste gaan van de realisatie van regionale doelen. Zo zal Gemert-Bakel zich bijvoorbeeld blijven inzetten voor duurzaamheid, een goede bereikbaarheid en een vitaal platteland.

1.2. De 21 gemeenten werken samen op de thema's Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied. De samenwerking is adaptief.

Voor de selectie van samenwerkingsonderwerpen is gekeken naar thema's waarvoor regionaal breed draagvlak is om deze samen op te pakken. Kort gezegd betekent dit dat het akkoord en de thema's die hierin zijn opgenomen het startpunt zijn van de samenwerking tot en met 2022. De wereld om ons heen staat echter niet stil. Ontwikkelingen die zich tussentijds voordoen en die voor de regio als relevant worden beoordeeld, moeten een plaats kunnen krijgen in de samenwerking. Dit is overigens geen vrijbrief om de samenwerkingsagenda fors uit te breiden. Lokaal wat lokaal kan, regionaal waar dat toegevoegde waarde heeft. Afspraken over de toevoeging van nieuwe thema's zijn opgenomen in het governancehoofdstuk (deel 4 van het samenwerkingsakkoord).

Per thema zijn opgaven geformuleerd waar de 21 gemeenten de komende periode mee aan de slag gaan. Deze zijn in sommige gevallen tamelijk abstract, maar worden jaarlijks vertaald in concrete activiteiten, opgenomen in het Werkprogramma. Een samenvatting van de opgaven en resultaten vindt u in deel 2 van het akkoord, een uitgebreide beschrijving per thema in deel 3. Hieronder volgt een kort overzicht:

Thema	Opgaven
Economie	1. Verbinden van gemeentelijke en bovenlokale economische agenda's met de Brainportagenda. 2. Het bevorderen van kennis en innovatie via het Stimuleringsfonds. 3. Het versterken van de basiseconomie, signaleren van verkennen van mogelijke opkomende opgaven en kansen.
Mobiliteit	1. (Inter)nationale connectiviteit met economische centra. 2. Bereikbaarheid in dagelijkse omgeving door meerdere vervoersvormen. 3. Leefbaarheid, verkeersveiligheid en duurzaamheid. 4. Stimuleren van slimme mobiliteit in de regio. 5. Verbinding van het thema mobiliteit met de thema's economie, energietransitie en transitie landelijk gebied. 6. Verbinding logistiek met Regionale Bereikbaarheidsagenda.
Energietransitie	1. Uiterlijk in 2050 klimaatneutraal zijn, en de afspraken uit het Klimaatakkoord hiervoor vertalen in een Regionale Energiestrategie (RES). 2. Uitvoering van de RES; productie van duurzame energie, verduurzaming en draagvlak creëren voor ander gedrag van inwoners. 3. Komen tot testomgevingen voor innovatieve concepten voor de opwekking van duurzame energie.
Transitie landelijk gebied	1. Het creëren van een leefbaar uitnodigend, toekomstbestendig en economisch vitaal landelijk gebied. 2. Zorgen voor een goede samenhang tussen stad en platteland. 3. Opstellen van een regionaal streefbeeld van het toekomstig landelijk gebied, met de Integrale Strategie Ruimte als basis. 4. Versnellen van de transitie van de agrarische sector. 5. Succesvolle innovatieve verdienmodellen in het buitengebied mogelijk maken, die tevens de landschappelijke kwaliteiten versterken. 6. Aanpakken van grote opgaven als emissiereductie, energietransitie en het voedselvraagstuk met innovatieve technieken en de in de regio aanwezige kennis en vaardigheden aanpakken. 7. Effectieve interventies om een groot deel van de € 200 miljoen van het Rijk voor de warme sanering van de varkenshouderij in Zuidoost-Brabant in te zetten.

In de focus van de samenwerking missen we de verduurzamingsopgave waar we allemaal voor staan. Het Samenwerkingsakkoord bevindt zich op strategisch niveau. In het thema Energietransitie komt deze opgave expliciet aan bod. In de Regionale Energiestrategie

(RES) is er aandacht voor, maar in alle overige thema's zien we nauwelijks aandacht voor de duurzaamheidsopgave.

Aan de duurzaamheidsdoelstellingen en -ontwikkelingen hebben alle Nederlandse overheden en sectoren zich gecommitteerd. Ze zijn vastgelegd in het Klimaatakkoord, dat parallel aan het Samenwerkingsakkoord tot stand is gekomen. Hierdoor zijn de gevolgen van het Klimaatakkoord nog niet verwerkt in het Samenwerkingsakkoord. Ook de vertaling van ander landelijk beleid zoals de aanpak om te komen tot een afvalloze samenleving en circulaire economie ontbreken.

Ten aanzien van adaptiviteit is in het Samenwerkingsakkoord opgenomen dat 'indien bovenlokale taken of opgaven op ons pad komen die buiten de (...) omschreven focus vallen, dan vraagt dat om afstemming en afweging of en hoe we dit als gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven oppakken'. Wij beschouwen het Klimaatakkoord en de andere ontwikkelingen om tot een duurzame samenleving te komen als dergelijke nieuwe ontwikkelingen en roepen u op om die expliciet op te nemen in de kaderstelling voor samenwerking in de regio (het Samenwerkingsakkoord). Ook bij de uitwerking van de jaarlijkse werkprogramma's moeten ons inziens, in alle thema's de (bijdrage aan de) duurzaamheidsdoelstellingen en de realisatie hiervan met regionaal beleid of regionale acties worden beschreven. Dit moet gerealiseerd kunnen worden zonder dat dit leidt tot hogere kosten. Immers, duurzaamheid is een integraal onderwerp dat in alle thema's als randvoorwaarde meegenomen kan worden.

Zienswijze: In algemene zin is het advies om akkoord te gaan met de beschreven thema's en opgaven. We willen expliciet aandacht vragen voor duurzaamheid als randvoorwaarde in alle thema's waarbij dit niet mag leiden tot extra fte's (hogere kosten). De uitvoering van de acties en activiteiten op het thema Transitie landelijk gebied hebben uitdrukkelijk een regionaal karakter, maar de verantwoordelijkheid voor een passende en geschikte aanpak in het buitengebied ligt óók en vooral op lokaal en bovenlokaal niveau. Daaraan wil Gemert-Bakel van harte haar inbreng leveren (voorbeeld: proeftuin Elsendorp). Wethouder van Extel – van Katwijk is bestuurlijk trekker van dit thema. Zij zal voorgedragen worden als voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg Transitie landelijk gebied van de MRE.

1.3. Governance en rol van de gemeente

Deel 4 van het samenwerkingsakkoord bevat een voorstel voor de wijze waarop onderling wordt samengewerkt, de governance. Kortweg zijn bevoegdheden en taken als volgt verdeeld (voor een uitgebreidere toelichting, zie het akkoord):

Samenwerking MRE in een gemeenschappelijke regeling

Voor de organisatie van de samenwerking is een gemeenschappelijke regeling onvermijdelijk aangezien er middelen in om gaan en er personeel in dienst is. Een gemeenschappelijke regeling kent een aantal wettelijke verplichtingen. Denk hierbij aan zaken als een eigen bestuur (Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur). Dit maakt het ook meteen mogelijk dat alle gemeenten in de samenwerking vertegenwoordigd zijn.

Kaderstellende en controlerende rol bij gemeenteraden

In de samenwerking blijven de 21 gemeenteraden eindverantwoordelijk. Zij stellen kaders en zien (eventueel via de lokale vertegenwoordiger in het regiobestuur) toe op de naleving. Gebruikelijke zaken als de werkplannen met begroting en de jaarlijkse verantwoording worden aan de gemeenteraden voorgelegd voor zienswijzen.

Het Algemeen Bestuur als regionaal opdrachtgever

Het Algemeen Bestuur is bestuurlijk opdrachtgever van het Dagelijks Bestuur. Ieder lid van het Algemeen Bestuur is daarnaast ambassadeur van de samenwerking binnen de eigen gemeente en draagt zorg voor de verbinding met de eigen raad en het college. Alle 21 gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur.

Naar een beleidsrijk Dagelijks Bestuur (opdrachtnemer)

Het Dagelijks Bestuur is bestuurlijk opdrachtnemer van het samenwerkingsakkoord en

bewaakt de realisatie. Daarnaast verkent het Dagelijks Bestuur nieuwe maatschappelijke thema's waarop samenwerking mogelijk van meerwaarde is. Het Dagelijks Bestuur zorgt voor de dagelijkse aansturing van de samenwerking én vormt het externe gezicht van de regio. Het Dagelijks Bestuur heeft een brede regionale samenstelling en heeft een vaste kern van drie leden. Daarnaast treden de voorzitters van de vier portefeuillehouders-overleggen toe tot het Dagelijks Bestuur om de inhoudelijke verbinding vorm te geven. Voor overige zaken en om de regionale spreiding te garanderen wordt er daarnaast een extra lid toegevoegd aan het Dagelijks Bestuur (in de huidige samenstelling is dit een bestuurder vanuit de Kempen). In totaal bestaat het Dagelijks Bestuur uit 8 leden.

Een structuur met portefeuillehoudersoverleggen

Portefeuillehoudersoverleggen geven bestuurlijk uitvoering aan de afspraken met betrekking tot een specifiek thema uit het samenwerkingsakkoord. Aan deze overleggen nemen collegeleden uit de regio deel. Zij zijn hiermee rechtstreeks verbonden met de inhoudelijke uitvoering van het samenwerkingsakkoord. 'Bestuurlijke koplopersgroepen' binnen het portefeuillehoudersoverleg kunnen fungeren als kartrekkers op een specifiek thema. Hier is indien gewenst ook ruimte voor externe inbreng (bijvoorbeeld van bedrijven of kennisinstellingen). Voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg is de bestuurlijk trekker. Hij of zij legt aan het Dagelijks Bestuur verantwoording af over de voortgang. Ook voor de financiën wordt een portefeuillehoudersoverleg ingericht. Ambtenaren van de Metropoolregio en de 21 gemeenten faciliteren de samenwerking en dragen gezamenlijk bij aan de uitvoering.

Zienswijze: Advies is om aandacht te vragen voor de betrokkenheid van gemeenten en de communicatie. Betrek gemeenteraden vroegtijdig en zorg dat de portefeuillehouders die op één van de regionale thema's deelnemen aan het regionaal overleg op een heldere en eenduidige manier lokaal kunnen informeren. Ondersteun hen daarin vanuit de procesondersteuners van de MRE. Gemeentelijke inzet in de samenwerking moet redelijk zijn, en niet ten koste gaan van lokale ambities. Hierin moet worden gezocht naar de juiste balans. Daarnaast wordt geadviseerd om het verzoek te doen om aan de koplopersgroepen vanuit de gemeenten ambtelijke capaciteit en kennis te koppelen.

1.4. Om de governance goed te organiseren en de afspraken hierover vast te leggen, wordt de gemeenschappelijke regeling gewijzigd in 2020 of 2021.

In de gemeenschappelijke regeling MRE is juridisch vastgelegd op welke manier de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant met elkaar samenwerken. De inhoud van de regeling is gebaseerd op de samenwerkingsafspraken uit 2015. Hier is toen een passende werkwijze bij bedacht, zijn bevoegdheden verdeeld en zijn verschillende bestuurlijke gremia ingericht. Ook is er een zogenaamd 'statuut overlegorganen' vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de MRE. Hierin zijn aanvullende werkafspraken vastgelegd. Ten opzichte van die afspraken en de werkwijze verandert er met het nieuwe samenwerkingsakkoord het een en ander.

Om het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 op een correcte manier uit te voeren is daarom eigenlijk een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Dit is een zware procedure, waarbij 21 gemeenteraden unaniem moeten besluiten over aanpassing. De nieuwe werkwijze in de regio vraagt echter ook nog om enige experimenteerruimte. Werkt het in de praktijk zoals we dit vooraf hebben bedacht en bedoeld? Om te voorkomen dat de gemeenschappelijke regeling direct aanpast moest worden, is ervoor gekozen om het statuut overlegorganen zodanig aan te passen, dat de nieuwe samenwerkingsafspraken wel al uitgevoerd kunnen worden. Soms met een kleine hulpconstructie, maar wel in de geest van het Samenwerkingsakkoord.

Zienswijze: Advies is om de gekozen werkwijze te ondersteunen, om er op die manier voor te zorgen dat een intensieve procedure die het wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling is, in één keer het juiste resultaat oplevert. Experimenteren is in deze fase goed, maar zorg er ook voor dat zodra duidelijk is dat de werkwijze in de praktijk positief uitpakt, dit

ook vlot wordt verwerkt in een gewijzigde regeling. Voorkom om te lang met een hulpconstructie te blijven werken.

1.5. De financiële doorvertaling van de nieuwe samenwerkingsagenda wordt pas echt duidelijk aan de hand van het Werkprogramma 2020, in het najaar van 2019.

De financiële consequenties van het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en de uitwerking daarvan in de jaarlijkse werkprogramma's is nog niet verwerkt in de begroting 2019 en verder. Daarmee hangt de inwonerbijdrage samen. Vooralsnog is de begroting 2019 van de MRE gebaseerd op de oude samenwerkingsafspraken. In de loop van 2019 wordt het Werkprogramma 2020 opgesteld. Dan zijn ook de eerste ervaringen bekend met de uitvoering van het Werkprogramma 2019 (benodigd personeel, benodigde werkbudgetten etcetera). Dit leidt tot een realistischer beeld om tot een passende begroting voor 2020 en verder te komen. Deze wordt weliswaar al in het voorjaar van 2019 in concept aan gemeenten aangeboden voor inspraak omdat dit wettelijk verplicht is, maar er vindt in het najaar van 2019 een begrotingswijziging voor 2020 plaats. Pas dan is definitief duidelijk wat de hoogte van de inwonerbijdrage wordt. Door het Dagelijks Bestuur van de MRE is toegezegd dat de inwonerbijdrage in ieder geval niet zal stijgen ten opzichte van 2019. Nu er in 2019 en verder minder thema's regionaal uitgevoerd worden betekent dit dat andere thema's subregionaal opgepakt moeten gaan worden. Een verlaging van de inwonerbijdrage lijkt dan logisch zodat lokaal middelen beschikbaar komen om de thema's op te pakken die op subregionaal niveau uitgevoerd moeten gaan worden.

Zienswijze: Advies is om aan te geven dat Gemert-Bakel de gewijzigde begroting 2020 met belangstelling tegemoet ziet. Dat is ook het moment om inhoudelijk te kunnen reageren op de financiële doorvertaling van het Samenwerkingsakkoord. Een verhoging van de inwonerbijdrage is voor Gemert-Bakel geen optie. Hier het standpunt innemen dat vermindering van taken op regionaal niveau zal moeten leiden tot een evenredige verlaging van de inwonersbijdrage.

2. Werkprogramma 2019 MRE

Daar waar het Samenwerkingsakkoord de koers tot en met 2022 bepaalt en op sommige punten nog abstract is, moet het jaarlijkse Werkprogramma zorgen voor concretisering, realiseerbare acties en zichtbare resultaten. Over het Werkprogramma is afgesproken dat het jaarlijks voorafgaand aan vaststelling door het Algemeen Bestuur aan de gemeenteraden wordt voorgelegd voor een zienswijze. In de periode tussen aanlevering van het concept-Werkprogramma (medio december 2018) en de voorziene vaststelling (eind maart 2019) wordt het stuk verder verfijnd. Dit gebeurt parallel aan de zienswijzeprocedure.

2.1. In het Werkprogramma zijn de activiteiten en acties voor 2019 op de regionale thema's beschreven.

De thema's en opgaven uit het Samenwerkingsakkoord zijn voor het eerste uitvoeringsjaar (2019) vertaald in de volgende hoofdlijnen per thema:

Thema	Voornaamste acties werkprogramma
Economie	1. Gemeentelijke/bovenlokale economische agenda's verbinden met elkaar én de Brainport-agenda. 2. Regionale input leveren voor het Jaarplan van Brainport. 3. Innovatieve projecten steunen met het Stimuleringsfonds. 4. Nieuwe economische kansen en thema's verkennen die een versterking vormen op de Brainport Agenda.
Mobiliteit	1. De verbinding van de MRE met andere economische centra in de Euregio verbeteren. 2. De bereikbaarheid van de regio verbeteren, de

	bereikbaarheidsagenda actualiseren en een 'Uitvoeringsprogramma 2020 verkeersveiligheid' opstellen. Tevens een 'Regionaal Uitvoeringsplan' maken voor besteding van provinciale middelen voor mobiliteit. 3. Een toekomstbeeld van het mobiliteitssysteem maken voor de middellange en lange termijn.
Energietransitie	1. Een Regionale Energie Strategie maken om de afspraken uit het Klimaatakkoord regionaal te formuleren en in acties te vertalen (uitvoeringsprogramma). 2. Starten met de uitvoering van de acties uit het uitvoeringsprogramma, inclusief kennisdeling over ruimtelijke visies voor grootschalige wind- en zonne-energie. 3. De regio inzetten als testomgeving voor innovatiekracht op dit thema.
Transitie landelijk gebied	1. Een regionaal streefbeeld maken waarin compact is beschreven hoe de regio werkt aan een verbetering van het landelijk gebied (thema's: energie, klimaat en landschap, gezonde omgeving, economie, verbinding stad-platteland). 2. Een lobbyagenda maken en uitvoeren. 3. De uitvoering van de regeling 'warme sanering varkenshouderij' ondersteunen. 4. Verbetering van de netwerking van natuurgebieden en bevordering van landschappelijke kwaliteit. 5. Versterken van functionele en ruimtelijke relaties om de verbinding stad-platteland te versterken.
Governance	1. Het Werkprogramma 2019 verder verbeteren en verfijnen gedurende de looptijd van de zienswijzeprocedure. 2. Organiseren van de halfjaarlijkse Metropoolconferenties om gemeenten in positie te brengen. 3. Organisatie van de bestuurlijke overleggen (portefeuillehoudersoverleggen, Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur). 4. Ambtelijke ondersteuning van de samenwerking. 5. Uitwerking van de financiële uitspraken en voorbereiding begroting 2020 MRE. 6. Aanpassing Statuut Overlegorganen MRE en doorlopende evaluatie van de samenwerkingsvorm, in voorbereiding op de aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling (2021).

Thema economie

Op het thema economie is het onduidelijk hoe meer bekendheid gegeven kan worden aan het stimuleringsfonds. Dit fonds bestaat al langer. Belangrijk is dat het meer bekendheid krijgt bij het MKB (en) in de regio, een belangrijk kritiekpunt op het stimuleringsfonds. En hoe wordt de doorontwikkeling van het fonds gezien? Hoe en door wie wordt meegedacht bij vragen die voorkomen uit de stimuleringsregeling? Waar (bij wie) kunnen signalen over dit fonds een plek krijgen?

Er is reeds gestart met de verkenning wat 'het versterken van de basiseconomie' is en welke toegevoegde waarde er is voor het MRE om dit op te pakken. Op basis van deze verkenning had e.e.a. al meer concreet benoemd kunnen zijn. Wat is er met deze input gebeurd en hoe wordt straks een nadere afweging gemaakt?

Thema mobiliteit

Op het gebied van bereikbaarheid wordt gepleit voor een heldere scheiding tussen datgene wat het MRE doet en wat het Programmateam Bereikbaarheidsagenda 2018-2030 als verantwoordelijkheden heeft. Het werkprogramma lijkt hier een overlap in te hebben.

Thema Transitie landelijk gebied

Het is goed om op te merken dat binnen dit thema nu een goede structuur is vastgesteld

waardoor er een betere aansluiting plaats kan vinden op provinciaal en landelijk niveau. Het maken en uitvoeren van de lobby-agenda vinden we daarbij erg belangrijk. Deze kan er immers voor zorgen dat de transitie in onze regio ondersteund wordt, zowel financieel als door wetgeving en kennisuitwisseling.

Zienswijze: kennis nemen van de nu beschreven acties die zijn opgenomen in het Werkprogramma 2019, dat nog een verdere verfijning krijgt gedurende de looptijd van de zienswijzeprocedure. Bij het thema economie pleiten voor meer bekendheid van het stimuleringsfonds bij het MKB en de regio. Ook vragen stellen over de doorontwikkeling van dit fonds en waar en wanneer meegedacht kan worden en signalen of vragen een plek krijgen. Opmerken dat reeds gestart is met de verkenning “het versterken van de basiseconomie” en vragen wat er met de input gebeurd is en hoe straks een verdere afweging van acties gemaakt wordt. Bij het thema mobiliteit het werkprogramma dusdanig aanpassen dat er geen overlap is met de werkzaamheden/verantwoordelijkheden die bij het Programmteam Bereikbaarheidsagenda 2018-2030 zijn neergelegd. Bij het thema Transitie landelijk gebied opmerken dat binnen dit thema nu een goede structuur is vastgesteld waardoor een betere aansluiting plaats kan vinden op provinciaal en landelijk niveau. Daarbij aangeven dat het maken en uitvoeren van de lobby-agenda erg belangrijk is om ervoor te zorgen dat de transitie in onze regio ondersteund wordt, zowel financieel als door wetgeving en kennisuitwisseling.

2.2. De mate van concreetheid van de acties en activiteiten verschilt sterk per thema en blijft een aandachtspunt.

De thema's Economie en Mobiliteit maken al geruime tijd onderdeel uit van de samenwerking en de activiteiten zijn in principe een vervolg op eerder ingezette lijnen. Voor Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied is dit anders. Deze thema's zijn nieuw op de schaal van 21 gemeenten. Dit betekent ook dat zij in 2019 een iets andere insteek kennen. Voor beide onderwerpen wordt eerst een regionale strategie of een streefbeeld geformuleerd. Dit bevat de eerste verfijning van de gezamenlijke aanpak op de onderwerpen.

Zienswijze: aangeven dat de concreetheid van de acties zeer relevant is voor raadsleden om een beeld te houden van de te verwachten effecten van de regionale samenwerking. Aangeven dat u verwacht dat gedurende de zienswijzeperiode een verdere verbetering plaatsvindt van het Werkprogramma 2019, waarbij u verwacht dat acties SMART worden geformuleerd. Alleen dan is het voor u als raadsleden goed te volgen welke acties er precies plaatsvinden, en wat dit bijdraagt aan het realiseren van de regionale opgaven. Dit is nu nog niet overal even duidelijk. Bij de concretisering verzoeken om op lokaal en bovenlokaal niveau zowel ambtelijk als bestuurlijk input op te halen.

2.3. De verbinding tussen de verschillende thema's in het Werkprogramma ontbreekt

De vier regionale thema's binnen de MRE-samenwerking kennen een sterke verbinding met elkaar. In het Werkprogramma en de hierin omschreven acties en activiteiten wordt echter weinig blij gegeven van deze samenhang. De integraliteit tussen de verschillende thema's ontbreekt. Verdere verfijning is belangrijk. Een voorbeeld: de opgaven ten aanzien van energie en de transitie in het landelijk gebied doorkruisen elkaar, en kunnen elkaar versterken. Dit is nu onvoldoende zichtbaar in het Werkprogramma. Daarnaast geldt ook hier dat de overkoepelende opgaven en de bijdragen die de thema's leveren ten aanzien van duurzaamheid, energie (Klimaatakkoord) en de circulaire economie onvoldoende terugkomen in de acties uit het Werkprogramma. Dit vraagt een verdere verdiepingsslag.

Zienswijze: opnemen dat het Werkprogramma 2019 verder geconcretiseerd moet worden door de samenhang tussen de vier regionale thema's explicieter en aan de voorkant te beschrijven. Daarnaast is het advies om ook hier de link te leggen naar de realisatie van het Klimaatakkoord, de circulaire economie en het verdere duurzaamheidsbeleid. Zie hierover ook de opmerkingen die eerder ten aanzien van het Samenwerkingsakkoord zijn gemaakt over duurzaamheid.

Financiën

De financiële consequenties voor 2019 zijn verwerkt in de begroting. Deze gelden als kader voor de MRE. M.a.w. de inwonerbijdrage voor 2019 mag niet hoger worden. Dit is ook in het Algemeen Bestuur vastgesteld. Indien er bij de jaarrekening 2019 sprake is van een overschot dan wordt de raad geadviseerd het standpunt in te nemen dat dit teruggaat naar de deelnemende gemeenten. Dit geldt ook voor de jaren erna. De begroting 2020 en verder van de MRE moet gaan leiden tot een structurele en evenredige lagere inwonersbijdrage. Zodat gemeenten vanuit eigen verantwoordelijkheid taken op subregionaal niveau kunnen borgen.

Communicatie

De zienswijze is openbaar en wordt toegestuurd aan het Dagelijks Bestuur van de MRE. Er wordt niet actief gecommuniceerd naar onze inwoners.

Juridische zaken

De wet gemeenschappelijke regelingen vormt in combinatie met de gemeenschappelijke regeling MRE het juridische kader voor de samenwerking.

Uitvoering

Het Algemeen Bestuur van de MRE besluit op 27 maart 2019 over de definitieve vaststelling van het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en het Werkprogramma 2019. Dit gebeurt met inachtneming van de zienswijzen van de 21 gemeenten uit de regio.

Na behandeling in de commissie Financiën en Bestuur is de concept-zienswijze (met evt. opmerkingen vanuit de commissie) ambtelijk al doorgestuurd naar de MRE als voorlopige zienswijze. Dit omdat de MRE gevraagd heeft om een zienswijze vóór 1 maart 2019 in te dienen. Dit is gezien de te volgen procedure voor Gemert-Bakel (en andere gemeenten waaronder bijv. Laarbeek) niet haalbaar. Daarom is deze tussenstap afgesproken met de ambtelijk trekker van de MRE. Na behandeling in de raad worden de definitieve zienswijzen toegestuurd aan het algemeen bestuur van de MRE.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief en concept Samenwerkingsakkoord 2019-2022 MRE
2. Aanbiedingsbrief en concept Werkprogramma 2019 MRE
3. Concept raadsbesluit
4. Concept brief zienswijze

Ter inzage gelegde stukken

n.v.t.

Gemert, 29 januari 2019

het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

A.J.L.G. van Oudheusden

ing. M.S. van Veen